

Overgang til arbejdsmarkedet

1-2 års dimittender

Dimittenders overgang til arbejdsmarkedet er løbende blevet drøftet hen over en længere årrække. Det har derfor været et fokus i AU's tidligere beskæftigelsesundersøgelse og er også et tema i den landsdækkende dimittendundersøgelse, der gennemføres af Uddannelses- og forskningsministeriet hvert andet år – senest i efteråret 2020. Den landsdækkende undersøgelse er rettet mod 1-2-års-dimittender, og både kandidat- og professionsbachelor-dimittender samt dimittender fra uddannelsen i klinisk tandteknik indgår¹.

Dimittenderne er i ministeriets undersøgelse blevet spurgt om, hvordan de fik første job, og hvilke elementer dimittenderne vurderer har været vigtigst for at være i job. I 2020 har AU desuden tilkøbt to spørgsmål, der indgik i AU's tidligere beskæftigelsesundersøgelse. Dimittenderne fra AU er derfor også blevet spurgt om, hvornår de blev aktivt jobsøgende, og i hvilken grad de havde overvejelser om job og karriere før, under og efter deres uddannelse.

Undersøgelsesresultaterne kan i 2020 være påvirket af corona-restriktioner og periodevis nedlukning af samfundet. Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført fra 20. oktober til 15. december 2020. I dette tidsrum var samfundet underlagt en række corona-restriktioner af betydning for arbejdsmarkedet.

Hovedresultater Dimittenders overgang til arbejdsmarkedet

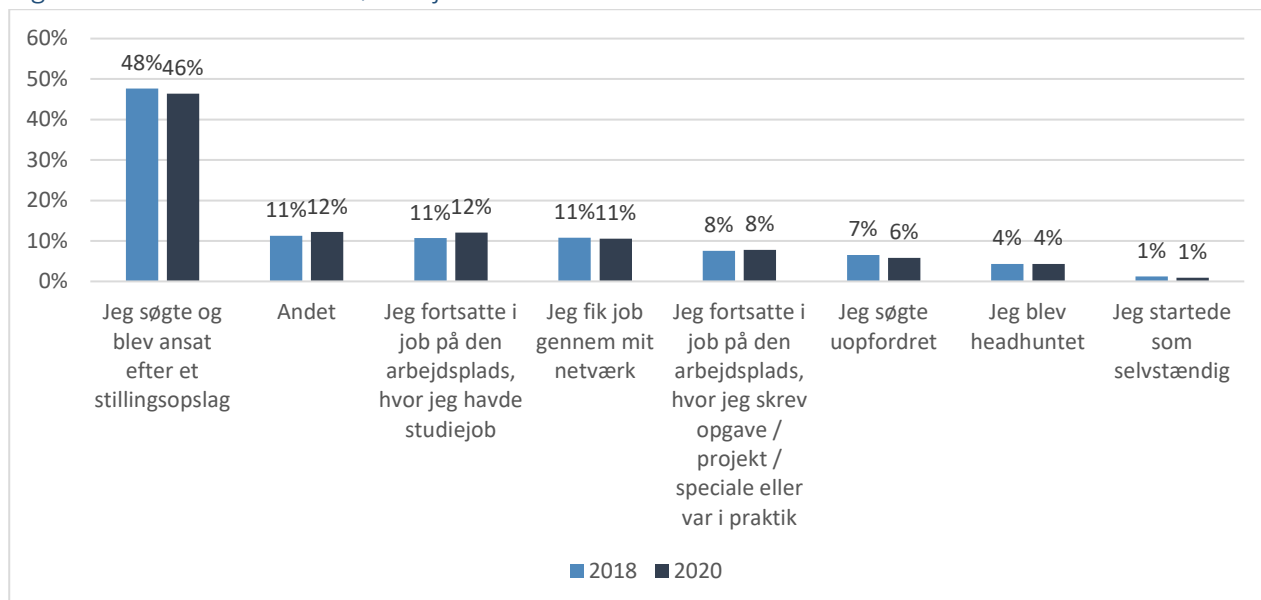
- I 2020 var der 46% af respondenterne, der fik deres første job ud fra et stillingsoplag. 20% fortsatte i job på den arbejdsplads, hvor de enten havde haft studiejob, havde skrevet opgave/projekt/speciale eller været i praktik ved. Det er stort set uændret siden 2018.
- Blandt respondenterne fra AU er der flest, der prioriterer 'Jeg har den uddannelse, som er en forudsætning for jobbet' højest blandt de givne elementer, der har betydning for at være i job. 'De kompetencer, jeg fik fra uddannelsen' prioriteres højest af næst-flest respondenter fra AU. Det er stort set uændret fra 2018. Der er variationer mellem kandidater fordelt på fakulteter og professionsbachelorer.
- En stigende andel af respondenterne gjorde sig overvejelser om job og karriere frem mod og lige efter dimission. Hvor 1/3 af respondenterne i meget høj eller i høj grad gjorde sig overvejelser om job og karriere inden uddannelsens start, og godt halvdelen i løbet af uddannelsen, var det 77% umiddelbart inden dimission og 87% umiddelbart efter dimission. Der er visse forskelle mellem kandidaterne fordelt på fakulteter samt professionsbachelorerne.
- Flertallet af respondenter blev aktivt jobsøgende inden uddannelsens afslutning (38 %) eller umiddelbart efter uddannelsens afslutning (34%). 19% fik tilbudt et job uden at være aktivt jobsøgende. Der er visse forskelle mellem kandidatdimittenderne fordelt på fakulteter samt professionsbachelor-dimittender. Men der er kun en lille andel respondenter fra AU (2%) og på tværs af fakulteter og uddannelsestype (1-3%), der ikke har været aktivt jobsøgende eller fået en stilling.

¹ AU har parallelt med denne undersøgelse fået gennemført en undersøgelse, der omfatter 5-6-års-dimittender og kun kandidatdimittender. Resultater om 5-6 års dimittenderne indgår ikke i dette notat, men er omfattet af to andre notater, der som kan ses på [kvalitetsportalen om dimittendundersøgelsen](#).

Hvordan fik du dit første job?

Dimittenderne er blevet spurgt om vejen til første job. Figur viser en fordeling med sammenligning af respondenternes svar i 2018 og 2020.

Figur 1: Hvordan fik du dit første job? 1-2 års dimittender 2018-2020.

2020 n = 4.859, 2018 n = 4.942. Note: Svarkategorien ' Ved ikke' indgår ikke i beregningen.

Figur 1 viser, at knap halvdelen af respondenterne fik deres første job ud fra et stillingsopslag. Det svarer nogenlunde til andelen i 2018, hvor 48% responderede det samme. Derudover var der ca. 19-20% begge år, der fortsatte i job på den arbejdsplads, hvor de enten havde haft studiejob, havde skrevet opgave/projekt/speciale eller været i praktik ved. 11% fik første job gennem netværk og 6-7% fik job på baggrund af en uopfordret ansøgning. Kun 1% responderede, at de startede som selvstændige som første job både i 2018 og 2020.

Tabel 1: 'Hvordan fik du dit første job efter endt uddannelse?' 1-2 års dimittender 2020

Hvordan fik du dit første job efter endt videregående uddannelse?	Kandidater					PBA*
	AR	Aarhus BSS	HE	Nat	Tech	
Søgte og blev ansat efter et stillingsopslag	47%	57%	31%	37%	39%	37%
Andet	10%	6%	43%	10%	4%	3%
Fortsatte i job på den arbejdsplads, hvor jeg havde studiejob	9%	18%	7%	5%	10%	15%
Jeg fik job gennem mit netværk	15%	8%	5%	14%	13%	8%
Jeg fortsatte i job på den arbejdsplads, hvor jeg skrev opgave / projekt / speciale eller var i praktik	6%	4%	5%	21%	18%	14%
Jeg søgte uopfordret	8%	3%	5%	6%	10%	9%
Jeg blev headhuntet	4%	3%	3%	6%	6%	13%
Jeg startede som selvstændig	1%	1%	0%	1%	2%	1%

N = 4.859. *Professionsbachelorer inkl. Klinisk tandteknik, kort videregående. Note: Svarkategorien ' Ved ikke' indgår ikke i beregningen.

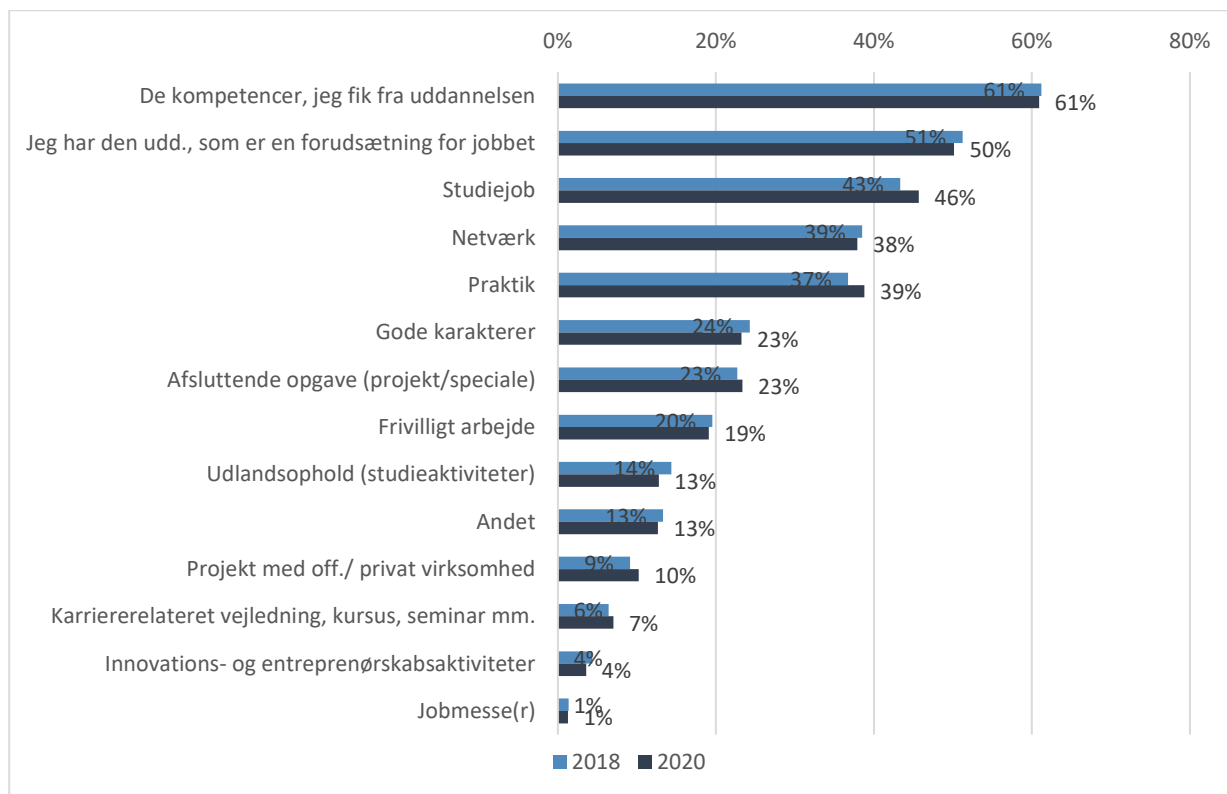
Tabel 1 viser, at der er forskelle mellem kandidaterne fra de forskellige fakulteter og professionsbachelorerne. Hvor 57% af respondenterne fra Aarhus BSS har fået job på et stillingsopslag, er 22% af dem fortsat i job på den arbejdsplads, hvor de enten havde studiejob, havde skrevet opgave/projekt/speciale eller været i praktik. Derimod er der 29% af professionsbachelorerne og 28 % af kandidaterne fra Tech, der fortsatte i job på den arbejdsplads, hvor de enten havde studiejob, havde skrevet opgave/projekt/speciale eller været i praktik. En større andel af kandidaterne fra Arts, Nat og Tech har fået job gennem deres netværk (13-15 %) end de øvrige respondenter.

43% af respondenterne fra HE har svaret 'Andet', hvilket primært skyldes, at kandidaterne i medicin automatisk tildeles den første stilling i klinisk basisuddannelse umiddelbart efter fuldførelse af kandidatuddannelsen.

Hvilke elementer, såvel i uddannelse som fritid, der vurderes vigtigst for at være i job

Dimittenderne er blevet bedt om at besvare 'Hvilke elementer, såvel i din uddannelse som i din fritid, vurderer du har været vigtigst for, at du er eller har været i job?' ud fra en foruddefineret liste. Listen omfatter 14 elementer, der fremgår af figur 2, hvor respondenterne har haft mulighed for at vælge op til fem elementer.

Figur 2: Elementer, såvel i uddannelse som fritid, der vurderes som vigtigst for at være i job. 1-2 års dimittender 2018-2020

2018 n= 4942, 2020 n= 4859. Summerer ikke til 100%, da hver respondent har svaret op til 5 faktorer.

Det fremgår af figur 2, at *De kompetencer, jeg fik fra uddannelsen* vælges af flest respondenter som et af de vigtigste elementer for at være i job. Desuden vælges elementer som *Jeg har den uddannelse, der er en forudsætning for jobbet*, *Studiejob*, *Netværk* og *Praktik* også af en stor andel respondenter.

Karrierelateret vejledning, kursus og seminar mm., Innovations- og entreprenørskabsaktiviteter, samt Jobmesse(r) vælges af færre end 10% af respondenterne som vigtigst for at være i job. Det samme gælder Projekt i samarbejde med offentlig eller privat virksomhed. Sidstnævnte kan skyldes, at der kan læses et vist overlap til elementet Praktik (praktik, klinik eller projektorienteret forløb hos en offentlig eller privat virksomhed), der stod lige over på listen med svarmuligheder.

Figuren viser desuden, at besvarelsene i 2020 stort set er sammenfaldende med besvarelsene i 2018. Der er lidt større andel respondenter, der har valgt Praktik og Studiejob i 2020 end i 2018.

Respondenterne blev desuden bedt om at prioritere deres valg. Tabel 2 viser de elementer, der er valgt som 1. prioritet af flest. Desuden viser tabellen en fordeling mellem kandidatdimittender på fakultetsniveau samt professionsbachelorerne.

Tabel 2: Hyppigst valgte elementer, såvel i uddannelse som fritid, der er 1. prioritet som vigtigst for at være i job. 1-2 års dimittender 2020.

	AU		Kandidater				PBA*
	AR	Aarhus BSS	HE	Nat	Tech		
Jeg har den udd., som er en forudsætning for jobbet	27%	18%	26%	57%	21%	25%	30%
De kompetencer, jeg fik fra uddannelsen	17%	17%	16%	11%	29%	23%	18%
Studiejob	16%	15%	24%	7%	5%	7%	8%
Netværk	11%	15%	7%	8%	15%	13%	7%
Praktik	11%	13%	11%	5%	4%	6%	22%
Afsluttende opgave (projekt/speciale)	3%	3%	1%	2%	10%	10%	3%

N= 4859. *Professionsbachelorer inkl. Klinisk tandteknik, kort videregående.

Tabel 2 viser, at størst andel respondenter fra AU (27%) og på tværs af fakulteter og dimittendtyper har valgt 'Jeg har den uddannelse, som er en forudsætnings for jobbet', som 1. prioritet blandt de valgte elementer, der har betydning for at være i job. Det gælder dog ikke kandidaterne fra Nat, hvor størst andel respondenter (29%) har udpeget 'De kompetencer, jeg fik fra uddannelsen' som 1. prioritet. Der er dog stor forskel mellem de øvrige fakulteter på andelen, der har valgt dette element som 1. prioritet. F.eks. gælder det for hele 57% af respondenterne fra HE, mens det for de øvrige fakulteter gælder for 18-30%.

De kompetencer, jeg fik fra uddannelsen er prioriteret som nr. 1 af næst-flest respondenter fra AU. Det gør sig også gældende for kandidaterne fra AR, HE og Tech. Blandt kandidaterne fra Aarhus BSS har næst-flest respondenter (24%) valgt studiejob som 1. prioritet, der har betydning for at være i job, mens det for professionsbachelorerne (22%) drejer sig om Praktik.

Elementer som Studiejob, Netværk og Praktik figurer generelt blandt de fem mest valgte elementer som 1. prioritet, der har betydning for at være i job. Afsluttende opgave er specifikt på 4. pladsen blandt kandidaterne fra Nat og Tech (10%), mens dette element kun er prioriteret af en mindre andel blandt de øvrige respondenter.

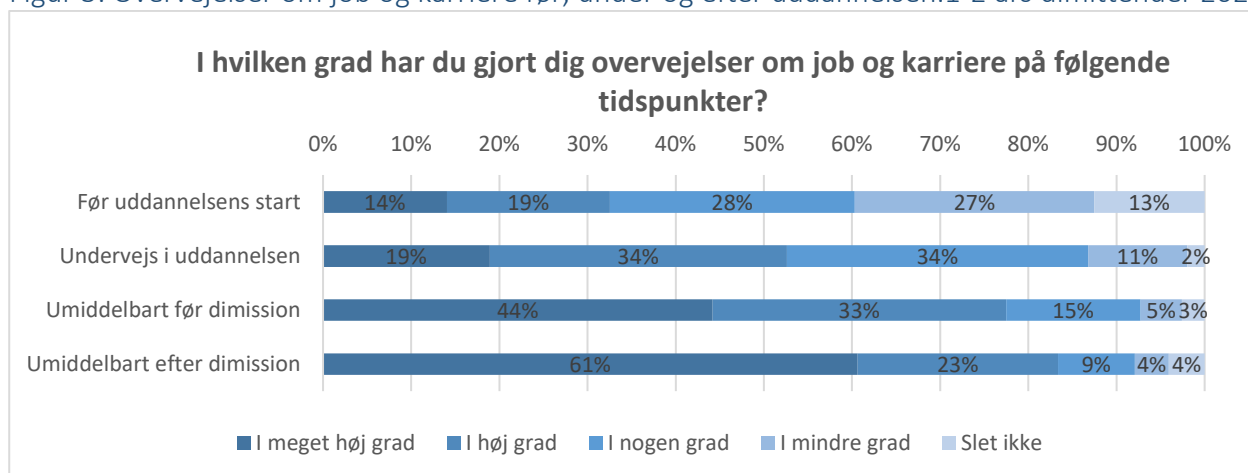
AU har stillet samme spørgsmål til 5-6 års kandidatdimittenderne i 2020, hvilket fremgår af selvstændigt notat om Elementer af betydning for job og ønske om genvalg af uddannelse; 5-6 års dimittender(LINK).

Overvejelser om job og karriere før, under og efter uddannelsen

AU har i 2020 fået tilføjet et par spørgsmål til dimittenderne om deres overvejelser om job og karriere før, under og efter deres uddannelse samt om, hvornår de blev aktivt jobsøgende i forhold til uddannelsens afslutning. Begge spørgsmål har tidligere indgået i AU's beskæftigelsesundersøgelse 2007-2016.

Dimittenderne er blevet bedt om at vurdere i hvor høj grad, de har gjort sig overvejelser om job og karriere i løbet af fire forskellige faser af deres uddannelse; før uddannelsen, undervejs i uddannelsen, umiddelbart før dimission og umiddelbart efter dimission. Der er således tale om fire selvstændige spørgsmål, som vises i figur 3 nedenfor.

Figur 3: Overvejelser om job og karriere før, under og efter uddannelsen. 1-2 års dimittender 2020.

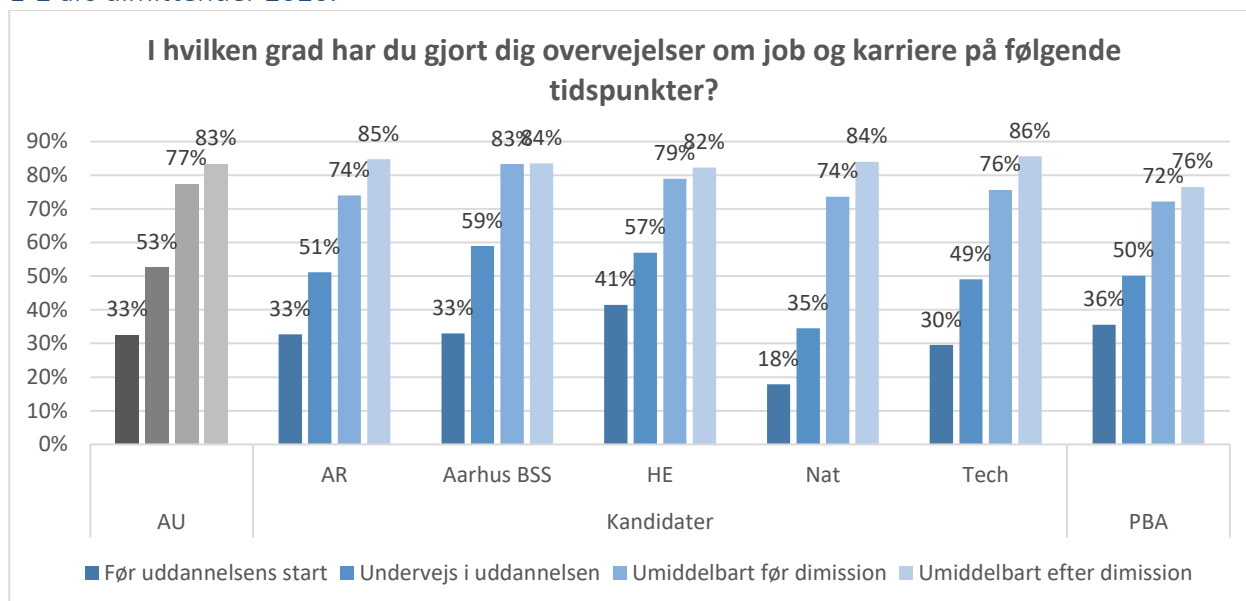

N = 4.989-5.225. Note: Svarkategorien ' Ved ikke' indgår ikke i beregningen.

Figur 3 viser, at en stigende andel respondenter gjorde sig overvejelser om job og karriere frem mod dimission og efter dimission. 1/3 af respondenterne svarede, at de i meget høj grad eller i høj grad gjorde sig overvejelser om job og karriere før uddannelsens start. Over halvdelen svarede i meget høj grad eller i høj grad undervejs i uddannelsen, 77% umiddelbart før dimission og 83% umiddelbart efter dimission.

Figur 4 nedenfor viser en fordeling mellem uddannelsesstyper og fakulteter blandt dimittenderne, der har svaret 'I meget høj grad' eller 'I høj grad' til de fire spørgsmål om graden af overvejelser om job og karriere før, under og efter uddannelsen.

Figur 4: Andel respondenter, der har svaret 'I meget høj grad' eller 'I høj grad'.
1-2 års dimittender 2020.

N = 4.989-5.225. *Professionsbachelorer inkl. Klinisk tandteknik, kort videregående. Note: Svarkategorien ' Ved ikke' indgår ikke i beregningen.

Figur 4 viser, at der er visse forskelle i svarene for kandidaterne på tværs af fakulteterne og professionsbachelorerne. En højere andel af kandidaterne fra Health (41%) gjorde sig i meget høj eller i høj grad overvejelser om job og karriere før uddannelsens start end de øvrige dimittender. En højere andel af kandidaterne fra Aarhus BSS (59%) og HE (57%) gjorde sig i meget høj grad eller i høj grad overvejelser om job og karriere undervejs i uddannelsen end de øvrige dimittender. Det samme gælder for kandidaterne fra Aarhus BSS hvad angår tidspunktet umiddelbart før dimission. En mindre andel af professionsbachelorerne (76%) gjorde sig i meget høj grad eller i høj grad overvejelser om job og karriere umiddelbart efter dimission end de øvrige dimittender.

Hvornår blev dimittenderne aktivt jobsøgende?

Dimittenderne fra AU er blevet bedt om at besvare 'Hvornår blev du aktivt jobsøgende?'

Tabel 3: 'Hvornår blev du aktivt jobsøgende?' 1-2 års dimittender 2020.

Hvornår blev du aktivt jobsøgende?	Kandidater						
	AU	AR	Aarhus BSS	HE	Nat	Tech	PBA*
Jeg fik tilbudt et job, uden at være aktivt jobsøgende	19%	10%	16%	45%	23%	21%	27%
Inden uddannelsens afslutning	38%	34%	49%	31%	27%	36%	34%
Umiddelbart efter uddannelsens afslutning	34%	44%	28%	17%	42%	33%	28%
Jeg begyndte jobsøgningen et stykke tid efter uddannelsens afslutning	7%	10%	6%	5%	7%	9%	8%
Jeg har ikke været aktivt jobsøgende eller fået tilbudt en stilling	2%	2%	1%	1%	1%	1%	3%

N=5241. *Professionsbachelorer inkl. klinisk tandteknik, kort videregående. Note: Svarkategorien ' Ved ikke' indgår ikke i beregningen.

Tabel 3 viser, at flertallet af respondenter blev aktivt jobsøgende inden uddannelsens afslutning (38 %) eller umiddelbart efter uddannelsens afslutning (34%). 19 % fik tilbudt et job uden at være aktivt jobsøgende. 7 % begyndte først jobsøgningen et stykke tid efter uddannelses afslutning, mens 2 % har responderet, at de ikke har været aktivt jobsøgende eller fået tilbudt et job.

Tabel 3 viser desuden, at der er forskel på, hvornår kandidaterne fra de forskellige fakulteter og professionsbachelorerne er blevet aktivt jobsøgende. Der er en større andel kandidater fra HE, der fik tilbudt job uden at være aktivt jobsøgende (45%) end blandt de øvrige respondenter. Det skyldes bl.a. at kandidater i medicin automatisk tildes den første stilling i klinisk basisuddannelse umiddelbart efter fuldførelse af kandidatuddannelsen.

Derudover er der også en større andel af kandidaterne fra Nat (23%) og Tech (21%) samt professionsbachelorerne (27%), der fik tilbudt et job uden at være aktivt jobsøgende end blandt de øvrige respondenter. En større andel af kandidaterne fra Aarhus BSS (49 %) blev aktivt jobsøgende inden uddannelsens afslutning end blandt de øvrige respondenter, mens den største andel af kandidaterne fra hhv. Arts (44%) og Nat (41%) blev aktivt jobsøgende umiddelbart efter uddannelsens afslutning. Der er ikke markante forskelle i andelen af respondenter på tværs af fakulteter eller uddannelsestype, der først påbegyndte jobsøgningen et stykke tid efter uddannelsens afslutning eller endnu ikke har været aktivt jobsøgende eller fået tilbudt stilling.

FAKTA om 2020-undersøgelsen:

AU's dimittendundersøgelse for 1-2 års dimittender baserer sig på data indsamlet af Epinion for Ministeriet for Forskning og Uddannelse og Aarhus Universitet. Kandidat- og professionsbachelor dimittender samt dimittender fra uddannelsen i klinisk tandteknik indgår i 1-2 års undersøgelsen. Parallelt med denne undersøgelse har Epinion på vegne af Aarhus Universitet gennemført en undersøgelse for AU's 5-6 års dimittender, men kun for kandidater.

Undersøgelsens resultater indgår bl.a. i universitetets kvalitetsarbejde.

Undersøgelsen for 1-2-års-dimittender gennemføres i en 2-årig kadence og er senest gennemført i efteråret 2020.

Spørgeskemaet til 1-2-års-dimittenderne er udsendt til 11.099 dimittender på Aarhus Universitet og 5.243 har responderet på undersøgelsen, hvilket giver en overordnet svarprocent på 47%.

Spørgeskemaet til 5-6-års-dimittenderne er udsendt til 8.286 dimittender på Aarhus Universitet og 3.083 har responderet på undersøgelsen, hvilket giver en overordnet svarprocent på 37%.

For yderligere information om undersøgelsens anvendelse, gennemførelse og metode henvises til [kvalitetsportalen om dimittendundersøgelsen](#).